

дітьми за участю батьків; проведення спільних свят, конкурсів, розваг тощо [4, с. 38].

Мета педагогів, які працюють з батьками, посприяти адекватним відносинам між всіма членами сім'ї, між батьками і дитиною з особливими потребами; збільшити інформативну базу батьків, щодо можливостей дитини, її перспективи у різних аспектах життя; змотивувати батьків до активної і результативної участі у вихованні і навчанні дитини; допомогти створити сімейну атмосферу комфортну для такої дитини; підвищити рівень розвитку батьків.

Отже, вплив інших осіб і навколишніх умов має величезний відбиток у вихованні і розвитку кожної дитини. Мета сучасних педагогів, які мають справу з інклюзією, створити всі необхідні умови для дітей з ООП та їх батьків. Виховання дітей з особливими потребами важкий процес, але ніколи не потрібно зупинятися на початку. І пам'ятаймо слова великого вченого І. Павлова: «...Ніщо не залишається неперушним, а все завжди може змінитися на краще. Аби тільки були створені відповідні умови».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Закон України «Про повну загальну середню освіту» 2020, № 31, ст.226.
2. Колупаєвої А.А. Путівник для батьків дітей з особливими освітніми потребами. за заг. ред. 2010. 255 с.
3. Грицюк Н. Діти з порушеннями психофізичного розвитку. Поради батькам. 2016. С.45–58.
4. Колупаєва А. Інклюзивне навчання: вибір батьків. Вид-во «Ранок», ВГ «Кенгуру», 2018. 56 с.

*Давидюк Марія Сергіївна,
студентка I курсу магістратури, педагогічного факультету,
ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»*

*Науковий керівник:
Хом'як Ольга Анатоліївна,
к. пед. наук, доцент кафедри теорії та методик початкової освіти
ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»*

**ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ ВІЗУАЛІЗАЦІЇ
НА УРОКАХ «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ» У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ**

Розвиток інноваційних процесів у освіті на сучасному етапі є об'єктивною закономірністю, що зумовлюється: інтенсивним розвитком інформаційних технологій у всіх сферах людського буття; оновленням змісту філософії сучасної освіти, центром якої став загальнолюдський цілісний аспект; гуманістично-зорієнтованим характером взаємодії учасників освітнього процесу; необхідністю формування творчої особистості вихованця, його готовності до активної громадянської діяльності в нових соціально-економічних умовах.

Новий Державний стандарт початкової освіти передбачає освіту новаторів та громадян, розкриття потенціалу кожної дитини. Тому традиційна репродуктивна освіта потребує інноваційних змін: використання нових форм і методів навчання, його індивідуалізація, збільшення асортименту нових технічних та наочних засобів візуалізації в навчанні.

Для підвищення рівня засвоєння матеріалу та формування ключових та предметних компетентностей учнів початкової школи на уроках «Я досліджую світ» необхідно використовувати різноманітні наочні посібники. У процесі навчання інноваційні засоби візуалізації дуже важливі, адже під час використання візуалізації забезпечують спільну діяльність різних аналізаторів, що активно впливає на сприйняття та засвоєння учнями змісту матеріалу.

У роботах О. Асмолова, Н. Байбари, Ф. Бартлетта, Н. Бібик, О. Біди, І. Большакової, А. Вербицького, Л. Занькова, В. Койбічук, Н. Кривульченко, Н. Манько, А. Пухова, О. Савченко та інших відображено важливі педагогічні, психологічні, методичні та теоретичні основи візуалізації досліджень; важливість упровадження в початковій школі.

Аналіз методичної літератури, вивчення педагогічного досвіду показують, що в педагогічній теорії та практиці накопичено достатньо матеріалу щодо використання різних засобів візуалізації у навчальному процесі початкової школи. Однак практика показує, що традиційні підходи до вирішення цієї проблеми не дають очікуваних результатів.

У наш час мультимедіа активно використовується – це інтерактивна технологія, яка забезпечує роботу із нерухомими зображеннями, відео, анімацією, текстом та звуком. Одним з перших інструментів для створення мультимедійних технологій була технологія гіпертексту, яка забезпечує роботу з текстовою інформацією, зображеннями, звуком, мовою. На базі мультимедіа і гіпертекстів росте клас інтелектуальних технологій, що здатні унаочнити процес навчання інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у початковій школі. До них можна віднести інформаційне моделювання, яке дозволяє моделювати експерименти в тих умовах, які неможливо відтворити в натуральному експерименті через небезпеку, складності устаткування, вартості тощо.

Л. Фрідман, вважає, що візуалізація – це особлива властивість психічних образів, які створюються в процесах сприйняття, пам'яті, мислення та уяви при пізнанні предметів у світі. Об'єкти (предмета або явища) самі по собі не мають властивостей. Але коли ментальний образ предмета чи явища є для нас наочним, ми вважаємо, що об'єкт або явище, що відповідає цьому образу, стає

візуальним. Отже, ми можемо сказати, що той чи інший об'єкт, явище, подія, що мають значення, є візуальними зображеннями цих об'єктів [3].

Ю. Бабанський стверджує, що візуалізація в дидактиці розуміється ширше, ніж безпосереднє зорове сприйняття. Він включає сприйняття через рухові, тактильні відчуття [2].

В. Андреев переконує, що візуалізація є логікою навчання, де саме знання виступає як засіб розуміння світу, предметів, явищ, подій і, отже, здійснюється успішно, якщо базується на безпосередньому спостереженні та вивченні цих об'єктів, явищ та подій [1].

Візуалізація інформації є відгуком освіти на динамічний розвиток та потреби суспільства та реалізовано у методичних рекомендаціях НУШ у формі графічних аналізаторів (Т-схеми, сітки Альвермана, шкали ставлення «Так-Ні», таблиці ЗХД, понятійної таблиці, таблиці «Аналіз ознак поняття», діаграми Вена, циклічної діаграми, деревоподібної діаграми ментальної карти), діаграми «Фішбоун») та супровідних наочних матеріалів до новітніх технологій навчання (керованого читання, мозкової атаки, асоціативного куща тощо).

Візуалізація – це особливість образу, створеного у свідомості суб'єкта. Візуалізація – це показник психічного образу, який створюється суб'єктом в результаті процесів відчуття та сприйняття. Тому образ реального об'єкта може бути не очевидним і, навпаки, цілком очевидним є образ об'єкта чи явища, який насправді не існує.

Якщо реакція об'єкта не залежить від суб'єктивних властивостей учня, візуалізація образу визначається: рівнем усвідомлення мети сприйняття, рівнем знань, умінь та пізнавальних навичок, інтересів та потреб, бажанням бачити, чути, відчувати. Візуалізацію образу можна створити лише в процесі активної цілеспрямованої діяльності учня.

Отже, візуалізація – це універсальний засіб навчання і виховання, який відображає різноманітність конкретних явищ, об'єктів світу; організовує сприйняття та спостереження учнів за реальністю; істотно діє на сенсорну сферу учня, розвиває його сприйняття, міркування, уяву; стимулює пізнавальну та творчу активність, сприяє розвитку інтересу до навчання; сприяє узагальненню; покращує якість засвоєння.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андреев В. И. Диалектика воспитания и самовоспитания творческой личности: основы педагогики творчества. Казань. Изд-во Казанского ун-та, 1988, 238 с.
2. Бабанский Ю. К. Методы обучения в современной общеобразовательной школе. Ташкент: Укитувчи, 1990. 229 с.
3. Фридман Л.М. Наглядность и моделирование в обучении. Москва: Знание, 1984. 80 с.